

Донбаська державна машинобудівна академія

Силабус навчальної дисципліни

«Екологія»

на 2020 / 2021 навчальний рік

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка.
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
ОПП (ОНП)	фізична культура і спорт
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма навчання	денна форма
Семестр, в якому викладається дисципліна	рік навчання: 2, Семестр: 3
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредитів ЕКТС)
Мова викладання	українська
Оригінальність навчальної дисципліни	авторський курс
Факультет	Інтегрованих технологій та обладнання
Кафедра	Хімії та охорони праці
Розробник	Авдєєнко А.П., канд. хім. наук, професор кафедри хімії та охорони праці Санталова Г.О., к.х.н, доцент кафедри хімії та охорони праці
Викладач, який забезпечує проведення лекційних занять	Авдєєнко Анатолій Петрович, канд. хім. наук, професор кафедри хімії та охорони праці
Викладач, який забезпечує проведення практичних/ лабораторних занять	Санталова Г.О., к.х.н, доцент кафедри хімії та охорони праці
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Лекції та лабораторні роботи: аудиторія – 1407 Забезпечення: проектор, ноутбук.
Лінк на дисципліну	Посилання на розроблений електронний курс: http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=966

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
90	30	-	15	45	Залік

Опис навчальної дисципліни

Предмет навчання	Предметом екології є різноманітність взаємозв'язків між організмами, їхніми угрупованнями та середовищем існування, а також закономірності функціонування надорганізмових біосистем. Сучасна екологія інтенсивно вивчає взаємодію людини та біосфери, суспільного виробництва з навколишнім середовищем та інші проблеми.
Мета дисципліни	Метою дисципліни є вивчення питань з охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів, визначення стратегії й тактики гармонізації взаємовідносин біосфери та техносфери.
Чому можна навчитися (результати навчання)	За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати: – глобальні екологічні проблеми; – причини сучасної екологічної кризи та шляхи її подолання; – основні закони екології; – основи раціонального природокористування; – будову та властивості екосистем; – екологічні фактори та їхній вплив на людину та довкілля; – джерела і види забруднення атмосфери; – способи захисту атмосфери від забруднення; – основні принципи і методи водопідготовки; – фактори забруднення ґрунту; – методи контролю стану довкілля (моніторинг); – класифікацію шкідливих речовин, наслідки гострих та хронічних отруєнь; – принципи створення безвідходних виробництв; – методи переробки відходів; – методи оцінки екологічних збитків; – екологічні проблеми України та Донецького регіону; вміти: – оцінити ступінь забруднення повітряного басейну на території населеного пункту, в промисловій та курортній зонах; – оцінити стан побутових та промислових стічних вод (їхньої жорсткості, кольоровості, запаху, мутності та ін.); – використовувати знання із області теоретичної екології для вирішення практичних інженерних задач та в протидії забрудненню довкілля; – визначати економічні збитки; – протидіяти гострим та хронічним отруєнням.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Вивчення дисципліни «Екологія» формує у студентів наступні програмні компетентності: Загальні компетентності (ЗК): – здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; – здатність працювати в команді; – здатність планувати та управляти часом; – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; – здатність бути критичним і самокритичним; – здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Фахові компетентності спеціальності (ФКС): – здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту; – здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми; – здатність до безперервного професійного розвитку. Програмні результати навчання (ПРН): – студент здатний показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; – студент має базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни. Програма навчальної дисципліни складається одного змістовного модулю. Завдання дисципліни: – встановлення закономірностей взаємозв'язків між організмами, їхніми угрупованнями та умовами довкілля; – дослідження структури та функціонування угруповань організмів; – розроблення методів визначення екологічного стану природних і штучних угруповань; – спостереження за змінами в окремих екосистемах та біосфері в цілому, прогнозування їхніх наслідків; – створення бази даних та розроблення рекомендацій для екологічно безпечного планування господарської і соціальної діяльності людини; – застосування екологічних знань у справі охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів. Види занять: лекційні/лабораторні При вивченні навчальної дисципліни «Екологія» використовуються наступні методи навчання: Словесні: лекції, доповіді, повідомлення, дискусії, бесіди,

	дидактичне тестування; Наочні: демонстрація з залученням мультимедійних проекторів, презентації, відеоматеріалів. Лабораторні: проведення експерименту, виконання графічних робіт. Репродуктивний – в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком; Метод проблемного викладу. Частково-пошуковий або евристичний. Дослідницький.
Пререквізити	Навчальні дисципліни, на основі яких базується вивчення курсу: безпека життєдіяльності.
Постреквізити	Навчальні дисципліни, де будуть використовуватись знання отримані під час вивчення курсу: Безпека життєдіяльності та основи охорони праці, Біохімія і біохімічні основи спортивного тренування.
Політика курсу	Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.
Оцінювання досягнень	Рейтинг успішності студента — це загальний бал, який отримав студент під час виконання завдань, передбачених програмою дисципліни. Максимальний рейтинг за дисципліну «Екологія» — 100 балів. Підсумковий контроль здійснюється за шкалою ECTS. Студент, який отримав за всі контрольні завдання не менше 55 балів, за його бажанням може бути звільнений від залікового іспиту.
Інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Скорочений курс лекцій з дисципліни “Основи екології” для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форми навчання / Уклад. Глиняна Н.М., Дементій Л.В., Авдєєнко А.П. – Краматорськ: ДДМА, 2002. – 100 с. – ISBN 5-7763-2048-8. 2. Методичні вказівки до організації лабораторних робіт та самостійної роботи для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / уклад. Г. О. Санталова. – Краматорськ : ДДМА, 2020. – 41 с. 3. Справочное пособие по курсу «Основы экологии» /

Уклад. Евграфова Н.И., Юсина А.Л., Глиняная Н.М. – Краматорск: ДГМА, 2001.– 240 с. – ISBN 5-7763-2070-4.

4. Організація самостійної роботи студентів з дисципліни “Основи екології”: Навчальний посібник для всіх видів спеціальностей / Уклад. Зеленська В.А. – Краматорськ: ДДМА, 2006. – 56 с. ISBN 5-7763-0118-1.

5. Основи екології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад. В.А. Зеленська. – Краматорськ: ДДМА, 2011. – 208 с. – ISBN 978-966-379-510-2.

Додаткова література:

6. Білявський Г.О. Основи екології: Підручник / Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костіков. – К.: Либідь, 2004. – 928 с.

7. Кучерявий В.П. Екологія: Підручник. – Львів: Світ, 2001. – 480 с.

8. Хотунцев Ю.Л. Экология и экологическая безопасность: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. завед. – М.: Академия, 2002. – 480 с.

9. Білявський Г.О., Бутченко Л.І. та ін. Основи екології: теорія та практикум. Навч. посіб. – К.: Лібра, 2002. – 352 с.

10. Вронский В.А. Прикладная экология: Учеб. пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 1996. – 512 с.

11. Гарин В.М. Экология для технических вузов: Учебник / В.М. Гарин, И.А. Кленова, В.И. Колесников; Под ред. В.М. Гарина. – Ростов н/Д: Феникс, 2001. – 384 с.

12. Джигерей В.С. Основи екології та охорони навколишнього середовища / В.С. Джигерей, В.В. Сторожук, Р.А. Яцюк. – Львів: Афіша, 2000. – 272 с.

13. Еленский Ф.З. Экологизация производства и модели безотходных процессов: Учеб. пособие для студентов вузов. – Киев: УМК ВО, 1988. – 59 с.

14. Инженерная экология и экологический менеджмент / М.В. Буторина, П.В.Воробьев, А.П. Дмитриева и др.; Под ред. Н.И. Иванова. – М.: Лотос, 2002. – 528 с.

15. Внуков А.К. Защита атмосферы от выбросов энергообъектов: Справочник. – М.: Энергоиздат, 1992. – 176 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

2. <https://www.dsns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

3. <http://www.google.com.ua> – Яцик А. В. Екологічна безпека : момент істини / А. В. Яцик // Науковий семінар «Проблеми утилізації відходів». – Київ. – 2000.

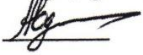
4. <http://www.ecologylife.ru/> – Экология окружающей среды стран СНГ. Экологические проблемы окружающей среды,

пути и методы их решения.

5. <http://www.economic-energy.com.ua/article/article28.html>
– Экология и изменение климата. Экология энергетики.
Энергетика, экономика и экология.

Розробник:

А.П. Авдєєнко, к.х.н., професор
кафедри хімії та охорони праці

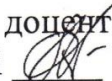

Гарант освітньої програми:

к.п.н., доцент

Ю. О. Долинний

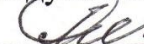
«___» _____ 2020 р.

Санталова Г.О., к.х.н, доцент кафедри
хімії та охорони праці

«26» серпня 2020 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри
Протокол № 21 від 27.08.2020 р.

Завідувач кафедри

 О. М. Олійник

«___» _____ 2020 р.

Затверджую:

Декан факультету економіки і
менеджменту

 Є. В. Мироненко

«___» _____ 2020 р.

